

Eurooppa-neuvosto

**Bryssel, 11. joulukuuta 2020
(OR. en)**

EUCO 22/20

**CO EUR 17
CONCL 8**

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Eurooppa-neuvoston kokous (10. ja 11. joulukuuta 2020)
– Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

Eurooppa-neuvosto osoitti kunnioituksensa Ranskan entiselle presidentille Valéry Giscard d'Estaingille, joka kuoli 2. joulukuuta 2020. Hän oli Eurooppa-hankkeen liikkeellepaneva voima, ja hänellä oli keskeinen rooli Eurooppa-neuvoston perustamisessa.

**I MONIVUOTINEN RAHOITUSKEHYS / NEXT GENERATION EU -
ELPYMISVÄLINE**

1. Eurooppa-neuvosto muistuttaa, että Euroopan unioni, sen jäsenvaltiot ja toimielimet ovat kaikki sitoutuneet edistämään ja kunnioittamaan unionin perustana olevia arvoja, kuten oikeusvaltioperiaatetta, sellaisina kuin ne on vahvistettu perussopimuksissa. Se muistuttaa myös, että SEU 7 artiklassa perustetaan menettely, jolla puututaan SEU 2 artiklassa tarkoitettujen unionin arvojen loukkaamiseen.
2. Löytäkseen kaikkia osapuolia tyydyttävän ratkaisun ja vastatakseen huolenaiheisiin, joita on esitetty ehdotuksesta asetukseksi, joka koskee yleistä ehdollisuusjärjestelmää unionin budjetin suojaamiseksi, ja erityisesti tavasta, jolla tätä asetusta sovelletaan tulevaisuudessa, Eurooppa-neuvosto korostaa, että asetusta on sovellettava täysin SEU 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että on kunnioitettava jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä, joka on olennainen osa niiden poliittisia ja valtiosäännön perusrakenteita, annetun toimivallan periaatetta sekä objektiivisuuden, syrjimättömyyden ja kaikkien jäsenvaltioiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteita.

Eurooppa-neuvosto sopii seuraavaa:

- a) Yleistä ehdollisuusjärjestelmää unionin budjetin suojaamiseksi koskevan asetuksen tavoitteena on suojata unionin budjettia, Next Generation EU -väline mukaan luettuna, sen moitteetonta varainhoitoa ja unionin taloudellisia etuja. Unionin budjettia, Next Generation EU -väline mukaan luettuna, on suojattava kaikenlaisilta petoksilta, korruptiolta ja eturistiriidoilta.
- b) Asetuksen mukainen ehdollisuusjärjestelmän soveltaminen tapahtuu objektiivisesti, oikeudenmukaisesti, puolueettomasti ja tosiseikkoihin perustuen. Siinä varmistetaan menettelyn asianmukaisuus, syrjimättömyys ja jäsenvaltioiden yhdenvertainen kohtelu.

- c) Jotta varmistetaan näiden periaatteiden kunnioittaminen, komissio aikoo laatia ja hyväksyä asetuksen soveltamista koskevat suuntaviivat, mukaan lukien menettelyt sen arvioinnin suorittamiseksi. Suuntaviivat laaditaan jäsenvaltioita tiiviisti kuullen. Jos asetusta vastaan nostetaan kumoamiskanne, suuntaviivat viimeistellään tuomioistuimen tuomion jälkeen, jotta niihin voidaan sisällyttää kaikki tuomiosta johtuvat tekijät. Komission puheenjohtaja pitää Eurooppa-neuvoston täysin ajan tasalla. Komissio ei ehdota asetuksen nojalla toimenpiteitä ennen kuin suuntaviivat on viimeistelty.
- d) Mekanismin soveltamisessa kunnioitetaan sen toissijaista luonnetta. Mekanismin mukaisia toimenpiteitä harkitaan ainoastaan silloin, kun muilla unionin oikeuden mukaisilla menettelyillä, mukaan lukien yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen tai varainhoitoasetuksen mukaisilla menettelyillä taikka perussopimuksen mukaisilla rikkomusmenettelyillä, ei voida suojata unionin budjettia tehokkaammin.
- e) Mekanismin mukaisten toimenpiteiden on oltava oikeassa suhteessa niihin vaikutuksiin nähden, joita oikeusvaltioperiaatteen rikkomisesta aiheutuu unionin budjetin moitteettomalle varainhoidolle tai unionin taloudellisille eduille. Rikkomusten ja unionin taloudellisille eduille aiheutuvien kielteisten seurausten välisen syy-yhteyden on oltava riittävän suora ja se on osoitettava asianmukaisesti. Pelkkä oikeusvaltioperiaatteen rikkomisen toteaminen ei riitä mekanismin käynnistämiseen.
- f) Asetuksessa vahvistettuja käynnistäviä tekijöitä on tulkittava ja sovellettava yhtenäisten tekijöiden suljettuna luettelona, joka ei ole avoin toisenlaisille tekijöille tai tapahtumille. Asetus ei koske yleisiä puutteita.
- g) Ennen menettelyn virallista aloittamista asianomaisen jäsenvaltion kanssa käydään perusteellinen vuoropuhelu, jotta sille annetaan mahdollisuus korjata tilanne.

- h) Komissiolla on täysi vastuu arvioida itsenäisesti, ovatko toimenpiteiden hyväksymisen edellytykset olemassa, siitä riippumatta, hyödyntääkö se omia tietojaan vai kolmansien osapuolten tietoja. Sillä on täysi vastuu arvioinnin perustana olevien tietojen ja havaintojen paikkansa pitävyydestä ja asiaankuuluvuudesta. Kun tietoja ja havaintoja, niiden alkuperästä riippumatta, käytetään asetuksen soveltamiseksi, komissio varmistaa, että niiden asiaankuuluvuus ja käyttö määritellään yksinomaan asetuksen tavoitteen eli unionin taloudellisten etujen suojaamisen valossa.
 - i) Mekanismin nojalla hyväksytyt toimenpiteet tarkastellaan uudelleen asianomaisen jäsenvaltion tai komission aloitteesta viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun neuvosto on hyväksynyt ne. Jos komissio päättää olla esittämättä ehdotusta toimenpiteiden poistamisesta, se perustelee päätöksensä ja esittää perustelut neuvoston istunnossa.
 - j) Jos asianomainen jäsenvaltio esittää asetuksen johdanto-osan 26 kappaleessa tarkoitetun pyynnön, Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja ottaa asian Eurooppa-neuvoston esityslistalle. Eurooppa-neuvosto pyrkii vahvistamaan asiasta yhteisen kannan.
 - k) Asetus on neuvoteltu erottamattomana osana uutta budjettijaksoa, ja siksi sitä sovelletaan 1. tammikuuta 2021 alkaen. Toimenpiteitä sovelletaan vasta uuden monivuotisen rahoituskehysten puitteissa alkaviin talousarviositoumuksiin, mukaan lukien Next Generation EU -elpymisvälineeseen.
3. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen antaa lausuma, joka merkitään neuvoston pöytäkirjaan, kun asetuksesta päätetään. Komissio sitoutuu siinä soveltamaan edellä kohdassa 2 tarkoitettuja seikkoja, jotka kuuluvat sen velvoitteiden piiriin asetuksen soveltamisessa.

4. Eurooppa-neuvosto katsoo, että edellä kohdissa 1–3 mainitut tekijät ovat asianmukainen ja kestävä vastaus ilmaistuihin huolenaiheisiin, sanotun vaikuttamatta jäsenvaltioiden SEUT 263 artiklan mukaisiin oikeuksiin. Tätä taustaa vasten se kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa toteuttamaan välittömästi tarvittavat toimet asiaankuuluvien välineiden koko paketin hyväksymiseksi, mukaan lukien asetus monivuotisesta rahoituskehyksestä ja omia varoja koskeva päätös. Jäsenvaltiot tekevät kaikkensa hyväksyäkseen omia varoja koskevan päätöksen perustuslaillisten vaatimustensa mukaisesti, jotta päätös tulisi pikaisesti voimaan.

II COVID-19

5. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen äskettäin saatuihin myönteisiin tietoihin tehokkaiden rokotteiden kehittämisestä covid-19:ää vastaan sekä komission tekemiin ennakkohankintasopimuksiin.
6. Rokotteiden saaminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että pandemia olisi ohi. Euroopan epidemiatilanne on edelleen huolestuttava, vaikka kaikkien merkittävät ponnistelut alkavatkin tuottaa tulosta. Tämän vuoksi meidän on jatkettava ponnisteluja estääksemme viruksen leviämisen ja ehkäistäksemme uudet tartunta-aallot.
7. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen tähänastisiin EU-tason koordinoituihin toimiin ja sitoutuu tehostamaan koordinoitua etenkin valmistauduttaessa rajoitusten asteittaiseen poistamiseen ja tavanomaisen matkustamisen sekä rajatylittävän matkailun palauttamiseen, kun terveystilanne sen sallii. Se on yhtä mieltä siitä, että kokemusten ja tulevaisuudensuunnitelmien jakamista on tehostettava. Se pyytää kuluneiden viikkojen aikana tehdyn työn pohjalta komissiota esittämään ehdotuksen neuvoston suositukseksi yhteisistä puitteista antigeenipikatestejä ja testitulosten vastavuoroista tunnustamista varten. Rokotustodistuksia varten olisi myös kehitettävä koordinoitu toimintamalli.

8. Eurooppa-neuvosto painottaa, että on tärkeää valmistautua rokotteiden pikaiseen käyttöönottoon ja jakeluun, muun muassa laatimalla kansalliset rokotusstrategiat, jotta varmistetaan, että rokotteet ovat hyvissä ajoin ja koordinoitusti kansalaisten saatavilla EU:ssa. On tärkeää antaa rokotteista selkeää asiatietoa ja torjua disinformaatiota.
9. Rokotetta olisi käsiteltävä globaalina julkishyödykkeenä. EU antaa edelleen panoksensa kansainvälisiin pandemian vastaisiin toimiin, muun muassa COVAX-yhteistyömekanismin kautta, jolla pyritään varmistamaan kohtuuhintaisten rokotteiden tasapuolinen saatavuus kaikille.
10. Eurooppa-neuvosto painottaa, että on jatkettava työtä kestäkyvyn vahvistamiseksi terveysalalla, muun muassa edistämällä terveysunionia koskevia ehdotuksia ja hyödyntämällä tehokkaasti terveysdataa Euroopassa.
11. Jotta mahdollisia tulevia pandemioita voidaan ennakoida ja hallita paremmin ja ottaen huomioon meneillään olevat arvioinnit, kuten kansainvälisen terveystieteiden arviointi, EU aikoo edistää kansainvälisen yhteistyön tehostamista ja myös mahdollista kansainvälistä pandemiayhteistyötä terveysasioita koskevan kansainvälisen yhteistyön keskeisen toimijan, Maailman terveysjärjestön puitteissa.

III ILMASTONMUUTOS

12. Jotta saavutetaan EU:n ilmastoneutraalisuustavoite vuoteen 2050 mennessä Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti, EU:n on nostettava tulevan vuosikymmenen tavoitetasoaan ja päivitettävä ilmasto- ja energiapolitiikan puitteitaan. Tätä silmällä pitäen Eurooppa-neuvosto hyväksyy EU:n sisäisten kasvihuonekaasupäästöjen sitovaksi nettovähennystavoitteeksi vähintään 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Se kehottaa lainsäätäjiä huomioimaan tämän uuden tavoitteen eurooppalaista ilmastolakia koskevassa ehdotuksessa ja hyväksymään ehdotuksen pikaisesti.

13. Aiomme tiukentaa ilmastotavoitteita tavalla, joka vauhdittaa kestävästä talouskasvusta, luo työpaikkoja, tuottaa terveys- ja ympäristöhyötyjä EU-kansalaisille sekä tukee EU:n talouden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistämällä innovointia vihreän teknologian alalla.
14. EU saavuttaa tavoitteen kollektiivisesti mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla. Kaikki jäsenvaltiot osallistuvat ponnisteluihin ottaen huomioon oikeudenmukaisuus- ja solidaarisuusnäkökohdat ja ketään jättämättä. Vuotta 2030 koskeva uusi tavoite on saavutettava siten, että turvataan EU:n kilpailukyky ja huomioidaan jäsenvaltioiden, mukaan luettuina saarijäsenvaltiot ja saaret, erilaiset lähtökohdat, kansalliset erityisolosuhteet ja päästövähennyspotentiaali sekä tähän mennessä toteutetut toimet. Eurooppa-neuvosto toteaa, että on varmistettava siirtoyhteydet, kaikkien jäsenvaltioiden energiaturvallisuus sekä kotitalouksien ja yritysten kannalta kohtuuhintainen energia ja kunnioitettava jäsenvaltioiden oikeutta päättää itse omasta energialähteiden yhdistelmästä ja valita tarkoituksenmukaisimmat teknologiat, jotta saavutetaan yhdessä vuoden 2030 ilmastotavoite, mukaan luettuina kaasun kaltaiset siirtymävaiheen teknologiat.
15. Kunnianhimoisemmasta tavoitteesta johtuvaan merkittävään investointitarpeeseen vastaamiseksi on otettava käyttöön sekä julkista rahoitusta että yksityistä pääomaa. Reagoiminen koronaviruskriisistä johtuviin talouden ongelmiin tarjoaa tilaisuuden vauhdittaa taloutemme kestävästä muutosta ja modernisointia ja saada kilpailuetua. Monivuotisesta rahoituskehiksestä ja Next Generation EU -elpymisvälineestä koostuvaa pakettia – myös oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa – on hyödynnettävä mahdollisimman tehokkaasti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Kuten heinäkuussa 2020 sovittiin, ilmastotoimet valtavirtaistetaan politiikkoihin ja ohjelmiin, jotka rahoitetaan monivuotisesta rahoituskehiksestä ja Next Generation EU -elpymisvälineestä. Yleistä, vähintään 30 prosentin ilmastotavoitetta sovelletaan monivuotisesta rahoituskehiksestä ja Next Generation EU -välineestä rahoitettavien menojen kokonaismäärään, ja se otetaan huomioon alakohtaisen lainsäädännön asianmukaisissa tavoitteissa.

16. EU:n olisi edistettävä vihreää rahoitusta koskevia yhteisiä maailmanlaajuisia normeja. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään kesäkuuhun 2021 mennessä säädösehdotuksen EU:n vihreitä joukkovelkakirjoja koskevasta standardista. Se panee myös tyytyväisenä merkille EIP-ryhmän ilmastopankkia koskevan etenemissuunnitelman 2021–2025, jolla edistetään EIP-ryhmän sitoumusta tukea 1 biljoonan euron investointien saamista liikkeelle ilmaston ja ympäristön hyväksi vuoteen 2030 mennessä.
17. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota arvioimaan, miten kaikki talouden alat voivat parhaiten edistää vuoden 2030 tavoitteen saavuttamista. Komissiota pyydetään esittämään tarvittavat ehdotukset ja ehdotuksiin liittyvät perusteelliset arviot ympäristöön liittyvistä, taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista jäsenvaltioissa, ottamaan niissä huomioon kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat ja tarkastelemaan olemassaolevia joustomahdollisuuksia. Ottaen huomioon 14 kohdassa esitetyt periaatteet komissiota pyydetään harkitsemaan erityisesti seuraavaa:
 - Selvitetään tapoja tehostaa päästökauppajärjestelmää ja erityisesti hiilen hinnoittelupolitiikkaa, mutta säilyttää samalla järjestelmän eheys sekä huomioida tarve puuttua jakautumisongelmiin ja energiaköyhyyteen.
 - Ehdotetaan toimenpiteitä, joiden avulla energiaintensiiviset teollisuuden alat voivat kehittää ja ottaa käyttöön innovatiivisia ilmastoneutraaleja teknologioita ja pysyä samalla kilpailukykyisinä.
 - Ehdotetaan hiilidioksidipäästöjen tullimekanismia, jolla varmistetaan, että EU:n politiikoissa ei tingitä ympäristötavoitteista, ja vältetään hiilivuoto WTO:n sääntöjen mukaisella tavalla.
 - Vastataan huolenaiheisiin, jotka koskevat taakan jakautumista, oikeudenmukaisuutta ja kustannustehokkuutta, metsätaloutta ja maankäyttöä sekä ilmastonmuutoksen haitallisista vaikutuksista johtuvia lisääntyviä päästöjä ja pieneneviä hiilinieluja näillä aloilla.
18. Osana tulevaa lainsäädäntöä puututaan ongelmaan, joka liittyy modernisaatiorahaston tuensaajia koskevaan epätasapainoon siltä osin, etteivät ne saa asianomaisissa jäsenvaltioissa sijaitsevien päästökauppajärjestelmään kuuluvien laitosten maksamia kustannuksia vastaavia tuloja.

19. Eurooppa-neuvosto palaa asiaan ja antaa lisäohjeistusta hyvissä ajoin ennen kuin komissio esittää ehdotuksensa. Tässä yhteydessä ratkaistaan taakanjakoasetuksen tulevaisuus.
20. EU:n kansallisesti määriteltyä panosta päivitetään uuden sitovan tavoitteen mukaisesti, ja se toimitetaan YK:n ilmastopimuksen sihteeristölle vuoden loppuun mennessä. Eurooppa-neuvosto toistaa ennen COP 26 -ilmastokokousta, että kansainvälisen tason työ on ratkaisevan tärkeää ilmastotoimien onnistumisen kannalta. Se kehottaa kaikkia muita osapuolia ja erityisesti merkittäviä talouksia esittämään omat kunnianhimoiset tavoitteensa ja politiikkansa. Se korostaa, että on tärkeää toteuttaa vahvoja ja koordinoituja toimia aktiivisen eurooppalaisen ilmastodiplomatian avulla.
21. EU varmistaa, että sen kauppapolitiikka ja -sopimukset ovat sen ilmastotavoitteiden mukaisia.
22. Eurooppa-neuvosto odottaa, että luonnon monimuotoisuuden suojaamiseksi toteutettavia kansainvälisiä toimia tehostetaan valmistauduttaessa ensi vuonna Kiinassa järjestettävään biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten 15. konferenssiin.

IV TURVALLISUUS

23. Eurooppa-neuvosto tuomitsee jyrkästi viimeaikaiset eri puolilla Eurooppaa tehdyt terrori-iskut. Se ilmaisee syvimmän osanottonsa uhrien perheille ja ystäville sekä solidaarisuutensa Itävallan, Saksan ja Ranskan kansalaisille. Se korostaa, kuinka tärkeää on tarjota tukea terroritekojen uhreille ja panna täytäntöön asiaankuuluvat EU:n direktiivit kaikilta osin. Käymme samaa taistelua radikalisoitumista, terrorismia ja väkivaltaisia ääriliikkeitä vastaan. EU:n vastaus näihin perusoikeuksiin ja -vapauksiin kohdistuviin hyökkäyksiin on pitää kiinni yhteisistä arvoista, jotka toimivat moniarvoisten yhteiskuntiemme perustana, ja jatkaa päättäväisesti yhteisiä ponnisteluja niiden puolustamiseksi. Tässä yhteydessä on tärkeää panna voimassa olevat päätökset täysimääräisesti täytäntöön. Eurooppa-neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille komission esittelemän terrorismin torjuntaa koskevan EU:n uuden toimintasuunnitelman ja kehottaa jatkamaan siihen liittyvää työtä. Se vahvistaa EU:n terrorismintorjunnan koordinaattorin roolin.

24. Eurooppa-neuvosto tuomitsee kaikenlaiset hyökkäykset sananvapautta sekä uskonnon- tai vakaumuksenvapautta vastaan, myös antisemitismin, rasismin ja muukalaisvihan, ja korostaa, että on tärkeää torjua vihaan ja väkivaltaan yllyttämistä sekä suvaitsemattomuutta. Se on tyytyväinen siihen, että neuvosto hyväksyi julkilausuman antisemitismin torjunnan valtavirtaistamisesta kaikilla politiikan aloilla.
25. On olennaisen tärkeää ehkäistä radikalisoitumista ja puuttua terrorismin ja väkivaltaisen ääriliikehännän taustalla oleviin ideologioihin, myös verkossa. Eurooppa-neuvosto kehottaa
- tehostamaan laittoman verkkosisällön torjuntaa. Se odottaa tässä yhteydessä komissiolta kunnianhimoista ehdotusta, jolla kasvatetaan verkkoalustojen vastuita digitaalisia palveluja koskevan säädöksen nojalla;
 - hyväksymään nopeasti ehdotuksen terroristisen verkkosisällön levittämiseen puuttumisesta;
 - varmistamaan, että uskonnonopetus on sopuoinnussa eurooppalaisten perusoikeuksien ja arvojen kanssa, ja puuttumaan ulkomailta peräisin olevaan, läpinäkymättömän rahoituksen avulla tapahtuvaan vaikuttamiseen kansallisiin kansalais- ja uskonnollisiin järjestöihin;
 - tukemaan aloitteita, joiden avulla voidaan ymmärtää paremmin ääri-ideologioiden leviämistä. Tieteellisen tiedon, tutkimuksen ja asiantuntemuksen Euroopan laajuista ja kattavaa vaihtoa on tehostettava.
26. On olennaisen tärkeää, että lainvalvonta- ja oikeusviranomaiset voivat käyttää laillisia valtuuksiaan vakavan rikollisuuden torjuntaan sekä verkossa että sen ulkopuolella. Eurooppa-neuvosto painottaa, että vakavan rikollisuuden torjumiseksi tarvittavien tietojen säilyttämistä koskevaa työtä on edistettävä unionin tuomioistuimen uusimman oikeuskäytännön mukaisesti ja siten, että noudatetaan täysimääräisesti perusoikeuksia ja -vapauksia.
27. Sovittujen toimenpiteiden täytäntöönpanoa olisi tehostettava huomattavasti, ja poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä ja koordinoitua olisi vahvistettava, jotta voidaan entistä paremmin tukea lainvalvontaa koko EU:ssa ja Schengen-alueen moitteetonta toimintaa.

28. Eurooppa-neuvosto

- kehottaa jäsenvaltioita lisäämään ponnistelujaan, jotta eurooppalaisia tietokantoja ja tietojärjestelmiä voidaan hyödyntää täysimääräisesti, erityisesti siltä osin kuin on kyse sellaisia henkilöitä koskevien tietojen syöttämisestä tietokantoihin, joiden jokin jäsenvaltio on katsonut aiheuttavan vakavan terrorismin tai väkivaltaisten ääriliikkeiden uhkan, mukaan lukien terrorismiin syyllistyvät vierastaistelijat;
- painottaa, että on tärkeää varmistaa, että kaikki unionin ulkorajat ylittävät henkilöt tarkastetaan käyttämällä asiaankuuluvia tietokantoja asiaa koskevan EU:n lainsäädännön edellyttämällä tavalla;
- pyytää lainsäätäjiä tarkastelemaan Europolin toimeksiannon lujittamista koskevaa ehdotusta, jotta se voitaisiin hyväksyä nopeasti;
- painottaa, että kaikenlainen poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö on yleisesti ottaen tärkeää.

V ULKOSUHTEET

EU:n ja Yhdysvaltojen suhteet

29. Eurooppa-neuvosto keskusteli EU:n ja Yhdysvaltojen suhteista Yhdysvaltojen vaalien jälkeen. Se korosti yhteisiin intresseihin ja arvoihin perustuvan vahvan transatlanttisen strategisen kumppanuuden merkitystä. Se on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon kiireelliset globaalit haasteet, joihin on vastattava. EU odottaa mielenkiinnolla yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa, erityisesti covid-19-pandemian globaalien torjuntatoimien tehostamisessa, ilmastonmuutoksen torjunnassa, talouden elpymisen tehostamisessa, digialaa ja teknologiaa koskevassa yhteistyössä, keskinäisen kaupan vahvistamisessa, kauppakiistojen ratkaisemisessa, WTO:n uudistamisessa sekä monenvälisyyden, rauhan ja turvallisuuden edistämisessä. Olemme valmiina keskustelemaan yhteisistä prioriteeteista Yhdysvaltojen uuden presidentin kanssa.

Itäinen Välimeri

30. Eurooppa-neuvosto palautti mieleen 1. ja 2. lokakuuta 2020 hyväksymänsä päätelmät Euroopan unionin suhteista Turkkiin itäisen Välimeren tilanteen valossa. Turkki on valitettavasti ryhtynyt yksipuolisiin toimiin ja provokaatioihin ja kärjistänyt retoriikkaansa EU:ta, EU:n jäsenvaltioita ja Euroopan johtajia vastaan. Turkki harjoittaa edelleen yksipuolista ja provosoivaa toimintaa itäisellä Välimerellä, myös Kyproksen talousvyöhykkeellä. Eurooppa-neuvosto panee merkille, että Turkki veti Oruç Reis -aluksen pois alueelta, ja edellyttää tilanteen rauhoittumisen jatkuvan, jotta Kreikan ja Turkin väliset suorat tunnustelevat keskustelut voidaan aloittaa nopeasti uudelleen ja jotta niitä voidaan jatkaa sujuvasti.
31. Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että yhteistyöhön perustuvan ja molempia osapuolia hyödyttävän suhteen kehittäminen Turkin kanssa on EU:n strategisten etujen mukaista. Positiivista EU:n ja Turkin asialistaa koskeva tarjous on edelleen voimassa, edellyttäen että Turkki osoittaa valmiutta edistää aitoa kumppanuutta unionin ja sen jäsenvaltioiden kanssa ja ratkaista erimielisyydet vuoropuhelun keinoin ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Tällainen asialista voisi kattaa erityisesti talouden ja kaupan, ihmisten väliset yhteydet, korkean tason vuoropuhelun ja jatkuvan yhteistyön muuttoliikekysymyksissä. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää pitää viestintäyhteydet auki EU:n ja Turkin välillä. EU on myös valmis jatkamaan rahoitustukea syyrialaispakolaisille ja heitä vastaanottaville yhteisöille Turkissa sekä tekemään yhteistyötä kaikkiin jäsenvaltioihin suuntautuvien muuttovirtojen vastuullisessa hallinnassa ja toimien tehostamisessa muuttajien salakuljetusverkostojen toiminnan estämiseksi.
32. 1.–2. lokakuuta 2020 annettujen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti EU on edelleen sitoutunut puolustamaan omia ja jäsenvaltioidensa etuja sekä ylläpitämään alueellista vakautta. Tämän vuoksi Eurooppa-neuvosto
- pyytää neuvostoa hyväksymään uusia pakotelistauksia Turkin itäisellä Välimerellä ilman lupaa harjoittaman poraustoiminnan johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä 11. marraskuuta 2019 annetun päätöksen perusteella;

- pyytää ulkoasiainedustajaa ja komissiota toimittamaan tilannekatsauksen EU:n ja Turkin poliittisista, taloudellisista ja kauppasuhteista sekä etenemisvälineistä ja -vaihtoehtoista, mukaan lukien edellä mainitun päätöksen soveltamisalan laajentaminen, joita olisi käsiteltävä viimeistään maaliskuun 2021 Eurooppa-neuvostossa.
- 33. Eurooppa-neuvosto tuomitsee Turkin yksipuoliset toimet Varoshassa, kehottaa noudattamaan täysin YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmia 550 ja 789. Eurooppa-neuvosto tukee neuvottelujen pikaista jatkamista YK:n alaisuudessa ja on edelleen täysin sitoutunut Kyproksen ongelman kattavaan ratkaisuun YK:n puitteissa ja YK:n turvallisuusneuvoston asiaankuuluvien päätöslauselmien sekä EU:n perustana olevien periaatteiden mukaisesti. Se odottaa samaa Turkilta. Eurooppa-neuvosto sopii, että neuvottelujen jatkuessa YK:n pääsihteerin alaisuudessa EU nimittää edustajan YK:n tarkkailijaryhmään.
- 34. Eurooppa-neuvosto pyytää ulkoasiainedustajaa edistämään ehdotusta itäisen Välimeren aluetta käsittelevästä monenvälisestä konferenssista.
- 35. EU pyrkii koordinoimaan Yhdysvaltojen kanssa toimintaa Turkkiin ja itäisen Välimeren tilanteeseen liittyvissä kysymyksissä.

Eteläinen naapurusto

- 36. Demokraattinen, vakaampi, vihreämpi ja vauraampi eteläinen naapurusto on EU:lle strateginen prioriteetti. Kaksikymmentäviisi vuotta Barcelonan prosessin käynnistämisen jälkeen aiomme päättäväisesti elvyttää tämän yhteiseen maantieteeseen ja historiaan pohjautuvan strategisen kumppanuuden, vahvistaa sitä ja kehittää sitä pidemmälle.
- 37. Haluamme yhdessä torjua covid-19-pandemiaa, vahvistaa talouksiemme ja yhteiskuntiemme selviytymiskykyä, vaalia yhteistä turvallisuuttamme, käsitellä liikkuvuuteen ja muuttoliikkeeseen liittyviä haasteita sekä tarjota nuorille ihmisille tulevaisuudennäkymiä Välimeren molemmiin puolin.

38. Työtämme ohjaavat strateginen ohjelma 2019–2024 ja naapuruuspolitiikan keskeiset periaatteet, ja sitä tuetaan hyödyntämällä kaikkia välineitämme tehokkaasti. Aiomme laatia uuden Välimeren alueen toimintaohjelman, joka perustuu yhteisiin prioriteetteihin ja jossa keskitytään Välimeren alueen näkökulmasta suunniteltuihin toimiin ja läheiseen yhteistyöhön ympäristön, yhteyksien, koulutuksen ja kulttuurin sekä luonnonvarojen alalla. Tässä yhteydessä on keskeisen tärkeää vahvistaa kansalaisyhteiskunnan roolia.
39. Eurooppa-neuvosto odottaa mielenkiinnolla tulevaa komission ja ulkoasiainedustajan yhteistä tiedonantoa uudistetusta kumppanuudesta eteläisen naapuruston kanssa. Viimeksi mainitun olisi perustuttava parannettuun ja tehostettuun poliittiseen vuoropuheluun koko Välimeren alueella ja lujitettava yhteistyötä, jotta voidaan käsitellä yhteisiä haasteita ja hyödyntää yhteisiä mahdollisuuksia.
40. Libyan osalta Eurooppa-neuvosto kehottaa kaikkia toimijoita noudattamaan Berliinin prosessin periaatteita. EU palauttaa mieleen tarjouksen tukea Libyan rannikkovartiostoa koulutuksen ja seurannan avulla sekä toimittamalla varusteita ja aluksia kansainvälisen oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden mukaisesti. EU kehottaa vapauttamaan välittömästi syyskuun alusta lähtien ilman oikeusmenettelyä vangittuina olleet italialaiset kalastajat.

Astravets

41. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää varmistaa Valko-Venäjän Astravetsin ydinvoimalan ydinturvallisuus, ja pyytää komissiota tutkimaan mahdollisia toimenpiteitä kaupallisen sähköntuonnin estämiseksi kolmansien maiden ydinlaitoksista, jotka eivät täytä EU:n tunnustamia turvallisuustasoja.

EU:n maailmanlaajuinen ihmisoikeuspakotejärjestelmä

42. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille EU:n maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän hyväksymisen neuvostossa.